

PROGRAM PN. „GMINA UJAZD DLA SENIORÓW” NA ROK 2018

I. WPROWADZENIE

W Polsce od kilkunastu lat obserwujemy proces zmian struktury demograficznej, charakteryzujący się rosnącym udziałem osób starszych w populacji ogółem. Dane i prognozy demograficzne wskazują, że polskie społeczeństwo będzie starzeć się bardziej intensywnie, co niesie za sobą nowe, niełatwe do podjęcia wyzwania, które wynikają z konieczności szerszego uwzględnienia seniorów we wszystkich sferach życia.

Wzrost liczby osób starszych w społeczeństwie, również naszym lokalnym, wywołuje konieczność podejmowania działań mających na celu wprowadzenie ułatwień dla funkcjonowania seniorów.

Zmiany demograficzne oparte na starzeniu się społeczeństwa, spowodowały potrzebę opracowania i wdrożenia w naszej Gminie Programu pn. „Gmina Ujazd dla Seniorów” na rok 2017 jak również są powodem do jego kontynuacji w 2018 roku.

Założenia Programu wpisują się w cele i kierunki działań na rzecz środowiska osób starszych zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ujazd na lata 2016-2020.

Z danych i analiz zawartych w powyższym dokumencie wynika, że do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, należą: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów, zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym, rozwijanie usług opiekuńczych oraz zapewnienie szerszego dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu).

Odbiorcami Programu są zameldowani na pobyt stały mieszkańcy Gminy Ujazd, którzy ukończyli 60 rok życia.

Program ma na celu poprawę jakości życia osób starszych poprzez zaspokojenie ich potrzeb i oczekiwań, wdrożenie działań zmierzających do poprawy ich sytuacji materialno – bytowej, zwiększenie ich aktywności, poprawę stanu zdrowia oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku seniorów w społeczeństwie.

II. SYTUACJA SENIORÓW NA TERENIE GMINY UJAZD.

Z danych zgromadzonych przez Dział Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Ujazd wynika, że na dzień 30.11.2017r. liczba mieszkańców gminy wynosi 7842, z czego 1486 osób (457 mężczyzn powyżej 65 roku życia oraz 1029 kobiet w wieku powyżej 60 roku życia) jest wieku poprodukcyjnym. Według stanu na dzień 30.11.2017r. w Gminie Ujazd zamieszkują 1863 osoby w wieku powyżej 60 roku życia.

Na terenie Gminy Ujazd działają organizacje pozarządowe skupiające w swoim kręgu i prowadzące działalność głównie na rzecz osób starszych – emerytów i rencistów oraz osób niepełnosprawnych. Są to: Terenowa Organizacja Emerytów i Rencistów NSZZ „Solidarność” w Niewiadowie oraz Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Tomaszowie Mazowieckim, Koło w Ujeździe, Koło w Niewiadowie oraz Koło w Skrzyńkach. Organizacje te działają na rzecz poprawy warunków socjalno-bytowych emerytów i rencistów, organizowania ich życia kulturalnego, reprezentowania ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej, jak również dbają o integrację środowiska seniorów poprzez organizację różnego rodzaju imprez okolicznościowych, spotkań i wycieczek.

Ponadto seniorzy z terenu Gminy Ujazd chętnie uczestniczą w zajęciach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Ujeździe, m. in. spotykają się na zajęciach plastycznych, gimnastycznych, zajęciach ze śpiewu. Powstał również i prężnie działa Chór GOK w Ujeździe, jak również zespoły ludowe i koła gospodyń wiejskich.

Osoby starsze, często niepełnosprawne, które najbardziej potrzebują pomocy i spełniają kryteria do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe z siedzibą w Osiedlu Niewiadów wspiera odpowiednią pomocą rzeczową i finansową, jak również pracą socjalną. W 2017 roku na rzecz osób starszych w wieku 60 lat i więcej, znajdujących się w najtrudniejszych sytuacjach życiowych została udzielona pomoc o łącznej wartości 113.137,16 zł . Z tej pomocy skorzystało 36 osób i w okresie od 01.01.2017r. do 30.11.2017r. zostało im udzielonych 506 świadczeń.

W trosce o zdrowie i życie Seniorów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe w 2016 roku przystąpił do akcji „Koperta Życia”. Koperta życia, to koperta przechowywana w lodówce, zawierająca formularz z opisem historii choroby, listą zażywanych leków, danymi chorego oraz kontaktem do lekarza prowadzącego i najbliższych członków rodziny – informacjami niezbędnymi podczas przeprowadzania wywiadu lekarskiego w trakcie udzielania pomocy medycznej. Adresowana jest do lekarzy i ratowników pogotowia wezwanych na interwencję w domu chorego. Stanowi nieocenioną pomoc w zebraniu podstawowych wiadomości o stanie zdrowia poszkodowanego i podjęciu szybkiej akcji ratującej życie. Za pomocą koperty życia lekarz

w prosty sposób pozyskuje potrzebne dane, które mogą przydać się także w procedurze przyjęcia chorego do szpitala.

W 2016 roku Ośrodek zakupił 300 sztuk „Kopert Życia”, z czego do dnia 30.11.2017r. wszystkie zostały rozdysponowane.

Z końcem 2016 roku Gmina Ujazd podpisała porozumienie ze Stowarzyszeniem „MANKO”, jedynym dystrybutorem Ogólnopolskiej Karty Seniora, w ramach którego powstała Lokalna Edycja – Gminy Ujazd – Ogólnopolskiej Karty Seniora. Do dnia 30.11.2017r. tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej rozdysponował 178 kart seniora, które uprawniają do skorzystania z atrakcyjnych zniżek na oferowane produkty i usługi zaproponowane przez firmy i instytucje partnerskie znajdujące się na terenie całej Polski. Wśród partnerów (na chwilę obecną jest ich około 400) znalazły się m.in. uzdrowiska, ośrodki wypoczynkowe, gabinety medyczne, restauracje, siłownie, gabinety kosmetyczne, fryzjerskie i inne. Z inicjatywy Wójta Gminy Ujazd, do Programu przystąpili również lokalni przedsiębiorcy: Pani Malwina Zdzitowiecka – usługi fryzjerskie oraz Pan Maciej Kozakow – usługi fotograficzne.

W 2017 roku Gmina Ujazd pozyskała środki finansowe pochodzące z rządowego Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020, na utworzenie i wyposażenie Klubu Senior+. W listopadzie 2017 roku Rada Gminy Ujazd podjęła uchwałę w sprawie utworzenia placówki wsparcia dla osób starszych w postaci Klubu Senior+, który rozpocznie funkcjonowanie od stycznia 2018 roku.

III. CELE PROGRAMU I PROPOZYCJE ICH REALIZACJI.

1. Zwiększenie aktywności społecznej seniorów, poprzez rozwój oferty integracyjnej i kulturalnej skierowanej do seniorów:

a) W celu poprawy integracji środowiska osób starszych został utworzony i wyposażony Klub Senior+ w Gminie Ujazd, którego celem jest prowadzenie różnych działań zmierzających do rozwoju aktywności i samodzielności seniorów. W ramach działalności Klubu Senior+, który rozpocznie swoje funkcjonowanie od stycznia 2018 roku, pod nadzorem doświadczonego koordynatora będą odbywały się następujące zajęcia:

- pogadanki pro zdrowotne przeprowadzane przez odpowiednich specjalistów,
- pogadanki na temat zdrowego odżywiania i rodzajów diet żywieniowych przy różnego typu chorobach,
- porady i usługi pielęgniarskie i rehabilitacyjne,
- warsztaty manualne z bibułkarstwa, wikliniarstwa, innego rękodzieła – w zależności od potrzeb i zainteresowań uczestników,

- gimnastyka umysłu, gry i zabawy towarzyskie, np. szachy, warcaby, gry karciane, łamigłówki, puzzle,
- gimnastyka i sport dostosowany do potrzeb i sprawności seniorów,
- nauka obsługi komputera i podstawowych aplikacji, ułatwiających i umożliwiających kontakt z innymi osobami, czy też wyszukiwanie niezbędnych informacji,
- pogadanki, zajęcia mające na celu zapoznanie osób starszych z zasadami elektronicznej bankowości,

i inne.

b) Ważnym przedsięwzięciem z punktu widzenia niesienia niezbędnej pomocy osobom starszym jest utworzenie Punktu Wolontariatu, w ramach którego seniorzy nie tylko będą mogli uzyskać potrzebne wsparcie i pomoc, ale także sami będą mogli świadczyć tę pomoc innym, angażując się w tę formę działalności. Celem wolontariatu jest bezpłatne, dobrowolne i świadome działanie na rzecz innych, jak również zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców.

Próba utworzenia Punktu Wolontariatu wśród seniorów w Gminie Ujazd w 2017 roku nie powiodła się, ale zostanie ona powtórzona w 2018 roku. Naszym celem jest uświadomienie lokalnemu środowisku, że istnieje potrzeba niesienia bezinteresownej, choćby najprostszej i niewielkiej pomocy innym, zwłaszcza osobom starszym często schorowanym, które potrzebują wsparcia nawet w najprostszych codziennych czynnościach.

c) Istotne znaczenie w zakresie zwiększania aktywności społecznej seniorów ma wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe, działające na rzecz seniorów, jak również podejmowane przez seniorów niezrzeszonych w tych organizacjach, które mają na celu poprawę integracji osób starszych. Podstawą zaangażowania seniorów jest dobra motywacja, dlatego trzeba pamiętać o potencjalnych korzyściach, jakie osobom starszym daje integracja i aktywność społeczna:

- poczucie własnej wartości, użyteczności dla innych,
- kontakty społeczne, często ucieczka przed samotnością,
- zachowanie kondycji psychicznej i fizycznej,
- możliwość realizacji własnych pasji,
- rozwijanie umiejętności, zdobywanie nowej wiedzy,
- poczucie dobrze wykorzystanego czasu.

Dlatego tak ważne jest wsparcie udzielane seniorom na realizację ich pomysłów i działań zmierzających do osiągnięcia w/w korzyści.

d) W celu zapewnienia seniorom wpływu na sprawy dotyczące społeczności Gminy została powołana w Gminie Ujazd Rada Seniorów, która ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny dla władz Gminy i działa m. in. w następujących obszarach:

- zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów,
- wspieranie aktywności seniorów,
- profilaktyka i promocja zdrowia seniorów,
- przełamywanie stereotypów na temat seniorów i starości oraz budowanie ich autorytetu,
- rozwój form wypoczynku, dostępu do sportu, rekreacji, edukacji i kultury.

W roku 2018 przewiduje się kontynuację działalności Gminnej Rady Seniorów.

e) Ważnym obszarem objętym tym celem jest kultura. W Gminie Ujazd ofertę kulturalną zapewnia seniorom Gminny Ośrodek Kultury w Ujeździe.

Szczególne znaczenie ma wspieranie inicjatyw kulturalnych, które wspierają twórczość osób starszych, rozwijanie pasji artystycznych. Warto wspierać seniorów nie tylko w roli odbiorców oferty kulturalnej, ale także w roli współtwórców tej oferty, w roli animatorów kultury, którzy uruchamiają ciekawe inicjatywy społeczno-kulturalne adresowane do swoich rówieśników, czy przedstawicieli wielu pokoleń.

2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych oraz poprawa ich sytuacji materialno - bytowej.

Realizacja tego celu odbywać się będzie poprzez:

- a) Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym będącym w trudnej sytuacji materialnej,
- b) Rozwój pracy socjalnej wobec seniorów przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe,
- c) Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe, działające na rzecz seniorów, jak również podejmowane przez seniorów niezrzeszonych w tych organizacjach, mających na celu walkę z wykluczeniem społecznym osób starszych,
- d) Kontynuację uczestnictwa w Programie Lokalna Edycja Gminy Ujazd Ogólnopolskiej Karty Seniora, co będzie uprawniać do skorzystania z atrakcyjnych zniżek na oferowane produkty i usługi zaproponowane przez firmy i instytucje partnerskie znajdujących się zarówno na terenie Gminy Ujazd, jak również w 400 punktach na terenie całej Polski. Zakup towarów i usług po preferencyjnych cenach wpłynie pośrednio na podwyższenie standardu życia osób starszych, gdyż będą mogli nabywać dobra konsumpcyjne po obniżonych cenach. Ponadto do Programu będą pozyskiwani nowi Partnerzy, aby zwiększać pakiet promocyjny na wybrane usługi i produkty.

3. Zdrowie, profilaktyka zdrowotna i aktywność fizyczna.

Zwiększający się udział osób starszych w strukturach demograficznych Gminy Ujazd stanowi istotne wyzwanie dla systemu opieki zdrowotnej. Wiąże się to ze zwiększeniem obciążenia systemu ochrony zdrowia kosztami opieki nad tą grupą ludności. Coraz ważniejsze staje się wspieranie idei starzenia się w zdrowiu. Priorytetowa staje się poprawa dostępności opieki zdrowotnej dla osób w podeszłym wieku oraz zapewnienie dostępu do odpowiednio przeszkolonego personelu medycznego w zakresie opieki nad osobami starszymi.

Jednym z najważniejszych czynników łagodzących wpływ wieku i umożliwiających tzw. pomyślne starzenie się jest regularna aktywność ruchowa. Siedzący tryb życia, tak powszechny u osób w starszym wieku, ma niekorzystny wpływ na większość układów i funkcji organizmu, niezbędnych do utrzymania niezależności i samodzielności w zakresie czynności dnia codziennego, poprzez upośledzenie funkcjonowania układu krążenia, oddechowego i układu ruchu. Bezczynność powoduje spadek wydolności fizycznej. Poza tym powoduje szereg innych negatywnych zmian w organizmie człowieka.

W ramach Programu pn. „Gmina Ujazd dla Seniorów” na rok 2018 proponujemy również podejmowanie stosownych działań w zakresie ochrony zdrowia, profilaktyki i aktywności fizycznej, które będzie kontynuacją i zarazem rozszerzeniem działań zainicjowanych w roku 2017. Realizacja tego celu odbywać się będzie poprzez:

- rozwój umiejętności i poprawę sprawności ruchowej seniorów,
- rozwój kształcenia służb ochrony zdrowia w zakresie opieki nad seniorami,
- prowadzenie badań profilaktycznych i programów zdrowotnych,
- prowadzenie działań profilaktycznych za pomocą stron internetowych lokalnych instytucji działających w zakresie ochrony zdrowia, mających na celu uświadomienie osób starszych na temat najczęściej występujących w tym wieku chorób, poradę w zakresie kształtowania właściwych dla osób starszych nawyków żywieniowych, itp.,
- możliwość korzystania z plenerowych siłowni powstających na terenie Gminy Ujazd.

IV. FINANSOWANIE.

Projekt będzie finansowany ze środków własnych zabezpieczonych na ten cel w budżecie Gminy Ujazd na rok 2018, jak również ze środków finansowych pochodzących z rządowego Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020, pozyskanych na bieżące funkcjonowanie placówki Senior+.

Finansowanie zadań realizowanych przez gminę w ramach Programu ukierunkowane będzie wysokością środków finansowych przewidzianych w danym roku budżetowym.

V. REALIZATORZY PROGRAMU, SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

Realizatorami Programu będą:

- Urząd Gminy Ujazd,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe z siedzibą w Osiedlu Niewiadów,
- Gminny Ośrodek Kultury w Ujeździe,
- Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ujeździe,
- Wolontariusze.

Sprawozdawczość będzie polegała na gromadzeniu informacji i sprawozdań cząstkowych od podmiotów uczestniczących w Programie, z czego Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ujeździe przygotowuje zbiorcze sprawozdanie roczne z realizacji Programu i przedstawi je Wójtowi Gminy Ujazd do dnia 30 kwietnia 2019 roku.

